

ZEMĚDĚLSKÁ PŮDOHOSPODÁRSKA ŠKOLA

4 prosinec 2008
71. ročník

85. výročie založenia záhradníckej školy v Malinove

Manažer pro řízení
cross compliance

11. kongres podkovářů
a veterinářů v Kreuthu

„Papírové žně“

Liga zemědělských škol

Setkání veterinárních škol

Správná chovatelská praxe

Ponuky služieb vidieckeho turizmu

Informace o vzdělávání, poradenství a rozvoji venkova
Informácie o vzdelávaní, poradenstve a rozvoji vidieka

VÁNOCE 2008 V OPOČNĚ str. 14

PODZIMNÍ AKTIVITY str. 15

85. VÝROČIE ZALOŽENIA ŠKOLY V MALINOVE str. 17

Hľadanie mladých talentov

Jeseň v parku školy

Súťaž stredných škôl v aranžovaní

ROK NABITÝ UDÁLOSTMI

Dne 13. listopadu 2008 se na zámku, v budově bývalé Integrované střední školy ve Světlé nad Sázavou (současná Česká zemědělská akademie), konala Valná hromada Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru. V úvodu jednání vystoupil se zprávou o činnosti předseda Asociace Mgr. Otakar Březina.

Dámy a pánové, vážené kolegyně a kolegové, vzácní hosté,

jsou to téměř přesně dva roky a opět jsme se sešli zde ve Světlé nad Sázavou. Minulý rok byl nabitý událostmi a utekl jako voda a my bychom si měli připomenout činnost naší Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru.

Aktivita Asociace probíhaly soustavně a navazovaly na předchozí období. Výkonná rada se snažila a snaží řádně zastupovat Asociaci a hájit zájmy jejích členů ve vztahu k ministerstvu školství, k ministerstvu zemědělství, vůči krajům a dalším ústředním orgánům státní správy. Výkonná rada se sešla od minulé valné hromady celkem čtyřikrát – v Praze, v Institutu vzdělávání a poradenství, již tradičně v Kroměříži, v Benešově a včera zde ve Světlé. Projednává se vždy celé spektrum problémů a záležitostí, jak si všichni můžete přečíst v příslušných zápisech z těchto jednání.

Asociace je členem sdružení CZESHA (Unie školských asociací) a i jejím prostřednictvím – spolu s ostatními asociacemi škol – se snažíme prosazovat naše návrhy a podněty. Prostřednictvím CZESHA jsme členy Unie svazu zaměstnavatelů, která je pravidelným členem tripartity.

Podařilo se nám prosadit naši Asociaci jako jedno z připomínkových míst ministerstva školství, což nám umožňuje vyjadřovat se přímo k návrhům novel zákonů i k návrhům vyhlášek. Pouze termíny nám dělají problémy, protože bývají tak krátké, že to někdy vypadá jako úmysl. Zaslali jsme připomínky k novelám školského zákona i k zákonu o pedagogických pracovnících.

Velice dobře pokračovala spolupráce s Ministerstvem zemědělství, jmenovitě s Odborem výzkumu vzdělávání a poradenství ING. NOVÁČKA. S panem ředitelem a jeho kolegy úzce spolupracujeme v oblasti školních závodů, ale i na připomínkách v legislativním procesu nad zákony a vyhláškami, a to zejména z ministerstva školství, na připomínkovém řízení nad navrženými rámcovými vzdělávacími programy a v oblastech vzdělávání dospělých. Zde bych chtěl poděkovat paní ING. GOČÁLOVÉ a jejím dalším spolupracovníkům za vstřícnost a podporu.

Pravidelně se našich setkání účastní zástupci Národního ústavu odborného vzdělávání. U nich se informujeme o postupu prací na rámcových vzdělávacích programech, národní soustavě kvalifikací, pilotních projektech NÚOV a podobně. Musíme poděkovat za spolupráci jmenovitě

ING. HUSOVÉ a ING. SZEBESTOVÉ. Jistě se celá řada z vás zapojila do právě končícího připomínkování další vlny návrhů RVP.

Dále pokračovala spolupráce s Ústavem zemědělských a potravinářských informací (od 1. 7. 2008 Ústav zemědělské ekonomiky a informací) ve vzdělávání učitelů odborných předmětů, ve spolupráci se školami Trvalé vzdělávací základny MZe, ale i podporou vydávání metodických a jiných materiálů využitelných při výuce. Dík za vstřícnost patří panu ING. VOZKOVÍ, ING. KAŠEMU, DR. SÍVKOVÍ. Zde je třeba zmínit, že se pomalu rozjíždějí webové stránky Asociace na adrese **www.asven.cz** děkuji za návrh paní kolegyni Hořejší, kde jsou k dispozici zápisy z jednání. Tajemnice Asociace paní Zachová je seznámena s administrací těchto stránek a rádi zveřejníme materiály od vás ze škol a institucí, stačí je zaslat e-mailem.

Nadále se podílíme na činnosti redakční rady společného odborného časopisu Zemědělská škola – Půdohospodářská škola, který se daří vydávat díky péči zejména paní ING. KRAJÍČKOVÉ. Chci poděkovat za pomoc a spolupráci také paní ING. MALISOVÉ z ministerstva školství, která má naše obory na starosti.

Podařilo se zahájit jednání s Agrární komorou ČR, se kterou chceme hledat cesty k užší spolupráci a vzájemně si pomoci – na jedné straně k plnějším školám a na druhé straně ke spokojeným sociálním partnerům. Prvním krokem bude analýza potřeb kvalifikovaných pracovníků v zemědělství s určitým výhledem. Zde bych vás všechny chtěl požádat o spolupráci při získávání potřebných údajů. Blíže se k uvedenému jistě vyjádří představitelka komory paní ING. NEKVASILOVÁ.

Jsm rádi, že pokračují některé společné aktivity i s Institutem vzdělávání a poradenství ČZU v Praze. Je třeba zmínit, že poslední velkou akcí je projekt ke vzdělávání učitelů odborných předmětů, pro který si pan PROFESOR SLÁVÍK a jeho spolupracovníci vybrali tři naše školy jako partnery.

Díky panu DOC. DOLEŽALOVÍ a jeho kolegům dostáváme možnost využívat metodiky a příručky vydávané ve Výzkumném ústavu živočišné výroby. Byli bychom rádi v této činnosti nadále pokračovali.

Po delším kolektivním vyjednávání byla podepsána i vyšší kolektivní smlouva s Odborovým svazem pracovníků zemědělství a výživy – Asociací svobodných odborů ČR. Podařilo se zajistit, aby tato smlouva neobsahovala žádná ujednání zvyšující nároky na čerpání prostředků státního

rozpočtu. Naši členové mají zastoupení i v oborových radách a sektorových komisích.

Podporujeme, samozřejmě, odborné soutěže zemědělských, potravinářských, lesnických, zahradnických, rybářských a dalších oborů, organizovaných našimi školami. Chceme se i nadále podílet na legislativním procesu MŠMT a budeme se jej snažit v rámci našich možností maximálně

ovlivňovat tak, aby nedocházelo k podobným nesmyslům, jako je příští přijímací řízení do středních škol.

Chci vám všem poděkovat, že jste si udělali čas a přijeli sem do Světlé nad Sázavou, děkuji všem členům výkonné rady, tajemníci naší Asociace PANÍ ZACHOVÉ, ale i všem hostům, kteří mezi nás přicházeli a pomáhali nám často radou, ale někdy i z titulu své funkce, řešit naše problémy.

MANAŽER PRO ŘÍZENÍ CROSS COMPLIANCE

CROSS COMPLIANCE. Slovo, poslední dobou skloňované ve všech pádech. Slovo, ležící v mysli vedoucích pracovníků zemědělských podniků na všech stupních úrovně řízení. Slovo, které straší majitele soukromých farem a podniků.

Rozehnat obavy, objasnit podstatu, seznámit zemědělskou veřejnost s cross compliance si vytkla za cíl obecně prospěšná společnost AGROVENKOV, která patří do sítě krajských informačních středisek (KIS) a jejímž zřizovatelem je ministerstvo zemědělství. Její působnost je v rámci Pardubického kraje. Náplní činnosti KIS je především přenos informací od centrálních orgánů a krajských úřadů k cílovým skupinám, jejich třídění a dopracování podle regionálních potřeb. Poskytování informací je bezplatné a je zajišťováno všemi možnými způsoby přenosu informací (SMS, internet, e-mail) i klasickou cestou (pošta). Informační kampaň je zaměřena především na problematiku zemědělství (dodržování zákonných požadavků, principy společné zemědělské politiky a jejich vztah k rozvojovým záměrům kraje, potravinová bezpečnost, informace z výzkumu, legislativy apod.).

V souladu se svým plánem činnosti a s rostoucími dotazy ze strany zemědělské veřejnosti k budoucím kontrolám 19 směrnic se o.p.s. Agrovenkov rozhodla využít nabízené možnosti a ve 2. vyhlášeném kole MZe podala žádost o dotaci z osy I. 1.3.1 – Další odborné vzdělávání a informační činnost. Se svým projektem „Manažer pro řízení cross compliance“ byla vybrána a mohla zahájit sérii školení.

Projekt pokryl celé území Pardubického kraje. Z důvodu lepší dostupnosti a z důvodu omezené kapacity dané velikostí počítačových učeben, proběhl kurz vždy v každém okresním městě kraje (Pardubice, Svitavy, Chrudim, Ústí nad Orlicí). Kurzy byly třídní a účastníci se během nich seznámili jak s problematikou CC z hlediska EU a ČR, tak se všemi směrnicemi, které budou muset v budoucnu dodržovat. Přednášející tým byl tvořen předními odborníky kontrolních orgánů, kteří se podíleli a podílejí na tvorbě kontrolního systému. Byli to tedy odborníci, kteří bez problému odpovídali na dotazy přítomných účastníků kurzu.

Kurz nekončil třetí den posledním přednášejícím. Účastníci absolvovali za 14 dní exkurzi s praktickým výcvikem ve Výzkumném ústavu živočišné výroby v Uhřetěvsi s výkladem našeho předního odborníka na technologie a welfare doc. Doležala. Kurz měl i jednu zvláštnost, novinku – účastníci dostali „domácí úkol“. Každý ve svém podniku zpracuje analýzu připravenosti podniku na dodržování směrnic podle metodické pomůcky vypracované metodiky Ústavu zemědělské ekonomiky a informací a tu bude obhajovat před komisí složenou z přednášejících. Takto komplexně připravený kurz velmi kladně hodnotili i všichni přednášející.

Celkem absolvovalo projekt 80 osob. Zastoupení byli ředitelé, jednatele, předsedové, ale i technici RV a ŽV a majitelé farem. Z hlediska vlastnictví byly zastoupeny všechny varianty – družstva, s.r.o., akciové společnosti i soukromé osoby.

Projekt se setkal s dobrou odezvou účastníků kurzu, a proto bylo rozhodnuto o jeho zopakování. Projekt byl opět vybrán a byl rozšířen o kraj Královéhradecký a Olomoucký a bude probíhat celkem na osmi místech podle zájmu zemědělců. Přihlášky lze zasílat poštou na adresu:

AGROVENKOV o.p.s.

Ing. Vladimír Šabata

Tvardkova 1191, 562 01 Ústí n. Orlicí

Nebo elektronicky: sabata.agrovenkov@seznam.cz

Doufáme, že se i tento cyklus setká s příznivou odezvou zemědělské veřejnosti.

Ing. Petr Klement
Regionální pracoviště ÚZEI Jihlava

Článek k popisované problematice najdete i v Zemědělské škole č. 1, roč. 71/2008–9 (Posouzení hospodaření zemědělského podniku hlediska cross compliance)

VZDĚLÁVÁNÍ A SOUČASNÝ SVĚT

IV. část

Žijeme v prostředí globalizace. Jak udělat tento proces lidským, jak ho podřídit humanizujícím cílům... Jako prostředek k řešení se prosazuje myšlenka vzdělávání světa. Nepříznivá pro prosazování této myšlenky je skutečnost, že se v posledních letech vydává, v relativním poměru, stále méně prostředků na vzdělávání, že vzdělávání nepatří mezi priority při vyjádření potřeb, že vzdělávání není vždy pojímáno jako investice do lidských zdrojů, ale pouze jako nezbytný náklad.

Ale přesto lidstvo, které mnoho prostředků k překonání současných neradostných problémů nemá, se stále obrací ke vzdělávání jako určité šanci. Ale je otázkou, zda obrát ke vzdělávání je jen vyvoláván ideologicky (jako politická eklektika) nebo vzniká přirozeně, působením vývojových mechanismů. Bylo by příjemné věřit tomu druhému tvrzení, které do jisté míry lze doložit na příkladu probíhající sociální stratifikace, tedy rozdělení společnosti do určitých společenských vrstev.

(Vzdělávání jako základ společenské stratifikace, viz III. část)

Do stratifikace se začíná promítat

Pracovní exkluze, daná:

- problematickou (nemotivující) aktivní politikou zaměstnanosti;
- systémem, který pracuje „na doraz“ (relativnost zaměstnání) „just in time“ (potřebnost a nepotřebnost pracovníků v závislosti na výrobě v určitém čase);
- narůstáním substituce (nahrazováním živé práce, tj. pracovníků, stroji a technologiemi);
- upřednostňováním kredencialismu (různých certifikátů) před skutečnou kompetentností.

Sociální exkluze, daná:

- rozevírajícími se nůžkami sociálních rozdílů;
- ekonomickým, sociálním a kulturním kapitálem (do společenského postavení a sociálních šancí se promítá kapitál, který člověk získá již výchovou a sociálním postavením rodiny – žebříček hodnot, známosti, vztah a možnosti vzdělání, vztah ke kultuře obecně, atp.);
- děravou a nemotivující záchranou sociální sítí;
- „pastí nezaměstnanosti“ (sociální parazitismus, kterému člověk podlehně, pokud se nachází v situaci dlouhodobé nezaměstnanosti);
- stigmatizací somatickými či psychickými handicapy.

Protože se vzdělávání kvalifikuje jako jeden ze základních atributů přežití, vystupuje ve společnosti jako základ pro řešení celé řady sociálních, ekonomických a politických problémů. Nicméně je to i vzdělávání, které se podílí na prohlubování společenských rozdílů. Stále více určuje nejen postavení společenské, ale i pracovní. Kvalifikační křivky se stávají křivkami, vyjadřujícími společenskou stratifikaci a ze vzdělávání se stává základní stratifikační činitel. Podílí se nejen na společenském a pracovním vzestupu.

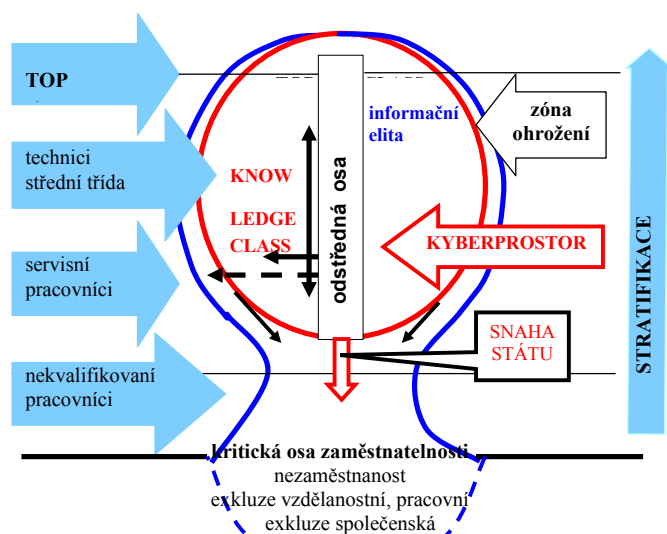
V souvislosti se vzdělaností a vzděláváním můžeme hovořit i o jeho podílu na exkluzi, dané:

- výstupy z počátečního vzdělávání, které jsou bez šance na zaměstnatelnost;
- meritokratickým systémem rekvalifikací (rekvalifikace pro konkrétní uplatnění, které nemusí být naplněno zaměstnáním);
- nedostatečnou péčí státu o další vzdělávání (ponechání na regulaci tržním přístupem s akcentem na tržní poptávku ne na skutečné konkrétní potřeby);
- vzdělávacím systémem, nerespektujícím sociální handicap (vylučování dětí a mládeže s nízkým sociálním a kulturním kapitálem);
- systémem celoživotního učení, který podporuje nerovnost přístupu (nemotivuje a nepodporuje ty, kteří se z různých důvodů neumí učit nebo nemohou učit nebo nechtějí učit).

Schematické (grafické) vyjádření společenských procesů je velmi ošidné a nikdy se nevyhne určitému zjednodušení. Přesto se o to pokusme. Současná doba neustále zvyšuje požadavky na kvalitu, vzdělanost a vzdělatelnost lidí, a to ve všech oblastech společenského života, nejen v oblastech hospodářských. To vše je stále více umocňováno internalizací života (jeho uzavřením mezi určité virtuální mantinely). Pohybujeme se v jakémsi didaktickém kontinuu – informačním **kyberprostoru**, který svými zákonitostmi určuje náš vztah k stimulujícímu prostředí a určuje pravidla našeho postavení. Jednotlivé společenské vrstvy zaujímají místo, dané vztahem k informační gramotnosti a vzdělanosti. Vzniká vrstva znalostních pracovníků, (knowledge class) s vnitřní stratifikací od vrcholových pracovníků, přes střední třídu po servisní pracovníky.

Přičemž snahou všech je udělat vše pro setrvání v tomto kyberprostoru, protože vyčleněnost mimo něj znamená i segregaci pracovní a exkluzi společenskou.

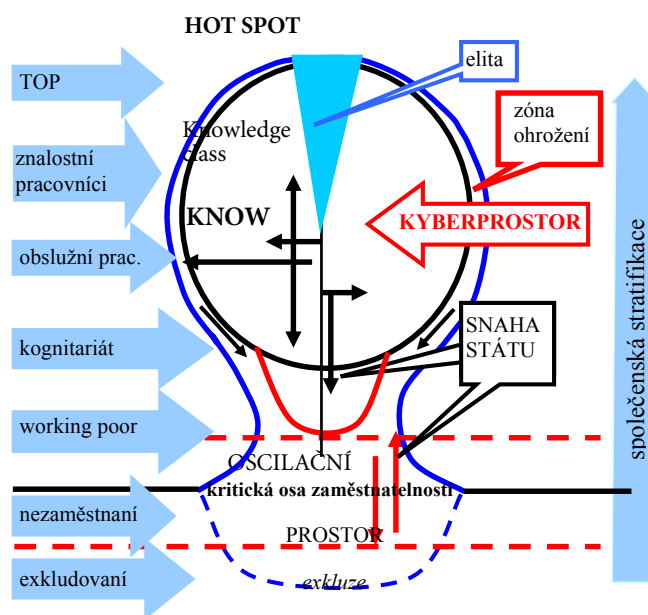
Vzniklý kyberprostor je nejen horizontálně stratifikován, ale k rozčlenění dochází i kolem vertikální osy, která nemilosrdně odštěďuje do stran všechny, kteří nestačí požadavkům, daným postavením na výši kvalifikační odstředné osy. Pokud plně a všestranně nevyhoví požadavkům, mohou se dostat až na okraj kyberprostoru, do zóny ohrožení, která je podle vzniklých charakteristik, které prezentují kompetentnost člověka, přeřadí na nižší úroveň. Kyberprostor tak funguje jako samoregulační systém, a vzdělání – kvalifikace a kompetence, které jsou obchodovatelnou položkou jednotlivce, zároveň určují jeho postavení v tomto didaktickém kyberprostoru.

Profesní (vzdělávací) stagnace nebo jakýkoliv vzniklý handicap osobní (event. i stárnutí) znamená ohrožení a sestup nejen do nižšího stratu, ale třeba až do zóny ohrožení. Tento proces pochopitelně nemůže stát ponechat pouze tržním mechanismům. Pokud by jim byl dán průchod, pak by cirkulární a kumulativní procesy zprostředkované opakovanou nabídkou a poptávkou způsobily, že ti, kteří disponují velkými zdroji se stávají bohatšími a chudí by se dostávali pod hranici chudoby (pod příjem, zaručující životní minimum, se dostalo již dnes 4 % obyvatel ČR). Pokud bereme vzdělání jako základ společenské stratifikace, odsuzujeme do spodních stratů všechny, pro které je vzdělání z jakýchkoliv důvodů nedostupné; snaha a hledání dostupnosti vzdělání se relativizuje, protože pro edukačně exkludované se stává i sebelépe dostupný systém nedostupným. Přestože explozi vědeckých poznatků doprovází i exploze snah o jejich dostupnost. Např.: ze statistik vyplývá, že v každé následující generaci u nás 30 % lidí dosáhne o stupeň vyšší vzdělání než jejich otcové. Narození 1910 – 1,1 % vysokoškoláků, 1930 – 4,7 %, 1950 – 7 %, 1970–1990 – 15 %, 2010. Optimismus lehce stírá skutečnost, že s množstvím vždy narůstá i inflace hodnoty.

Stát má zájem prohloubit co nejnižší kyberprostor tak, aby zahrnoval co největší množství aktivního obyvatelstva a dále se snaží sociálně působit tím, že vytváří jakýsi „oscilační prostor“, ve kterém se angažuje aktivní politikou zaměstnanosti, event. záchrannou sociální sítí. I když i snaha států je zde protichůdná s tendencí vyčleňovat ty, kteří odmítnou práci (workfare) nebo i ty, kteří odmítnou se rekvalifikovat (learfare). Vzdělání se tedy stalo základním principem společenské stratifikace. Otázkou je, zda při klesající kompetentnosti státních orgánů v rozhodování budou tyto tendence trvalé. Hovoří se o dominantní tvůrčí třídě **hot spot**, která operuje ve sféře vlivu, a je schopna se sférou moci manipulovat.

Celospolečensky objem potřebné práce, za kterou lze získat mzdu, klesá, a za zaměstnanost se platí totálním podřízením se. Skutečnost proto lehce odporuje tomu, co již bylo řečeno. Hovoří se o brazilizaci poměrů – potřebě získat práci bez ohledu na kvalifikovanost. Skutečnost, že 1/3 lidí je dnes vytlačena z potřeby být aktivní a zůstává v pasti nezaměstnanosti, event. v pasti sociální sítě, vybízí k zamyšlení o tendenci tohoto jevu.

Témat k zamyšlení je celá řada:

1. Je tento trend dočasný?
2. Má jeho tendence zákonitosti?
3. Je reálný kompromis mezi trhem a sociální solidaritou?
4. Do jaké míry je možno očekávat pokles potřeby živé práce?
5. Jakou míru může dosáhnout nezaměstnanost, aby sociální tlaky byly udržitelné?
6. Do jaké míry se mohou otevírat nůžky mezi bohatými a chudými (státy i jednotlivci)?

7. Jaká bude motivace ke vzdělávání v případě masové nezaměstnanosti?
8. Jak dlouho bude platit stratifikace podle vzdělávání a kdy bude nahrazena stratifikací podle bohatství?
9. Až se začne společnost stratifikovat podle bohatství bude ještě převažovat investování do schopností nad investováním do pozice?
10. Budeme potom hovořit o vzdělanostní společnosti nebo o vzdělanostní elitě?

Problém je v tom, že o odpovědích na tyto otázky se můžeme jenom dohadovat, protože jsou formulovány prizmatem současného poznání. Základní otázkou je, zda uvedené kvalifikační křivky vč. kyberprostoru nejsou jenom záležitostí zbožných přání, event. pouze reakcí na nutnost poptávkové strany po lidských zdrojích. Možná takto bude fungovat trend celosvětový, ale jsme schopni jej udržet i v ČR? Proti možnostem mluví například demografický vývoj se svým narůstáním neproduktivních kohort. Je významné hovořit o nutnosti rozvoje lidských zdrojů?

Neměli bychom spíše hovořit o nutnosti rekonstrukce sociokulturního prostředí? Proti mluví i antiproduktivní migrační politika, proti mluví i řada sociálních jevů. Např. projevy ztráty významu rodiny, nízká porodnost žen se schopností předávat vysoký kulturní a společenský kapitál a naopak vysoká porodnost u lidí postavených v nízkých společenských strzech. Nabízí se další otázka: Nedojde k tomu, že se budou kvalifikační křivky opět zužovat? Uvedené otázky není nutno pojímat jako příznaky skepse, ale pouze jako připomínku možného.

Může existovat a reálně existuje celá řada dalších teorií v celém názorovém vějíři – od pesimistických až po optimistické. Jedno ovšem mají všechny společné: Žádná nepochybňuje význam vzdělávání. Žádná se nestaví skepticky k názoru, že vzdělávání a další vývoj (ať již je pojímán jakkoliv) jsou a zůstanou spojitě nádoby.

PhDr. Zdeněk Palán, Ph.D.
Národní vzdělávací fond

PRACOVNÉ STRETNUTIE V NITRE

V dňoch 5. – 6. 11. 2008 sa Nitre uskutočnilo pracovné stretnutie zástupcov Ministerstva pôdohospodárstva SR, Ministerstva zemědělství ČR, Ústavu zemědělské ekonomiky a informací v Praze a Agroinštitútu Nitra, štátny podnik.

V rámci stretnutia bola prediskutovaná problematika odborného vzdelávania v pôdohospodárskom odbornom školstve. Počas návštevy Strednej odbornej školy veterinárnej v Nitre na Šindolke sa česká delegácia mala možnosť oboznámiť s činnosťou školy, ako aj s aktuálnymi problémami vyplývajúcimi zo školskej reformy.

Spoločné jednanie všetkých účastníkov stretnutia zahŕňalo problematiku celoživotného vzdelávania, uznávania odborných kvalifikácií štátnych príslušníkov členských štátov EÚ a ďalších štátov EHP v Českej a Slovenskej republike, transferu poznatkov vedy a výskumu do praxe, vzdelávania zamestnancov ministerstva a jeho zložiek, vzdelávacích pro-

gramov a projektov, prezentácie nových vzdelávacích aktivít, definovania možností spolupráce v oblasti vzdelávania a prípravy projektov.

Prezentovaný bol aj súčasný stav pôdohospodárskeho poradenstva na Slovensku, systém krízového plnenia a implementácie tohto systému prostredníctvom vzdelávania, poradenstva, vydavateľských a informačných aktivít. V prezentáciách bola venovaná pozornosť aj problematike akreditácie vzdelávacích programov pre poradcov a ich certifikácii. V ďalšom programe sa pozornosť sústredila na edičné, knižničné a vydavateľské aktivity, nové prístupy vo vydávaní spoločného česko-slovenského časopisu ZEMĚDĚLSKÁ ŠKOLA – PÔDOHOSPODÁRSKA ŠKOLA, vzájomnú výmenu publikácií, časopisov a ďalších informačných výstupov. V samostatných prezentáciách bola kolegom z Čiech priblížená problematika činnosti Agroinštitútu vo vzťahu FAO, ako aj činnosť stredísk špecializovaných na informačné systémy, informačné služby a informačné technológie.

Podrobnejšie informácie k tomuto stretnutiu prinesieme v nasledujúcich číslach časopisu.

Predstavitelia Agroinštitútu

zh

PŘÍKLAD „OTEVŘENÉ SPOLUPRÁCE“

Místní akční skupina Pošumaví a Střední škola zemědělská a potravinářská v Klatovech

Místní akční skupina (MAS) Pošumaví vstoupila do čtvrtého roku svého života. Za toto období se podařilo uskutečnit v území, kde působí, celou řadu zajímavých projektů. Vzhledem k tomu, že Střední škola zemědělská a potravinářská v Klatovech je jedním ze zakládajících členů této skupiny, vytvořily se velmi dobré podmínky k oboustranně výhodné spolupráci. Tato spolupráce se projevuje aktivním přístupem zaměstnanců školy k práci v orgánech a komisích MAS Pošumaví a vzájemnou konzultační činností managementu obou organizací.

Klatovská škola v roce 2004 realizovala zajímavý projekt za finanční podpory LEADER ČR – „Meteorologické stanice“. V areálu školy dlouhodobě funguje meteorologická

stanice, která je zapojena do sítě stanic Českého hydrometeorologického ústavu. V rámci projektu byly zakoupeny tři další automatické stanice, které byly umístěny na území MAS Pošumaví. První z nich je umístěna ve Švihově, druhá na budově zemědělského podniku v Hlavňovicích a třetí ve Kdyni. Tyto stanice nedosahují parametrů potřebných pro zjišťování dat ČHMU, ale jsou natolik přesné, že je možno podle nich dělat kvalifikované odhady vývoje napadení plodin plísněmi a škůdci. Data ze všech stanic jsou veřejně přístupná na internetových stránkách Střední školy zemědělské a potravinářské v Klatovech (www.sszip.kt.cz) a na stránkách Místní akční skupiny Pošumaví (www.posumavi.jz.cz). V současné době data přebírá formou odkazů i celá řada dalších regionálních serverů.

REMINISCENCE SPOJENÉ

s 15. výročím agrární komory

Nedávno, bylo to k datu 12. listopadu, jsem si připravoval vystoupení na kongres Agrární komory ČR k jejímu 15letému výročí založení. Mezi přítomnými budou jak české osobnosti z vládních kruhů, poslanci, senátoři, ale i na slovo vzatí agrární odborníci a naši kolegové ze zahraničí, říkal jsem si. Chtěl jsem jim nejdříve, jak to při vzácných setkáních bývá běžné, představit nás zemědělce a potom připomenout, z čeho jsme vzešli a jaké máme kořeny.

Živíme národ a udržujeme krajinu, která je naším společným domovem a naší společnou vlastí. Krásnou českou a moravskou zemi, ve které je nám dobře. Zemi, která je malá, ale která ve svých raných dějinách hrála přední roli na evropské scéně. Mluvím o Přemyslovcích, Lucemburcích, Jiříkovi z Poděbrad i husitské reformaci. Tomu odpovídala i úroveň a vyspělost zemědělství, jehož tradice je dokonce starší než je naše státnost. Sahá až do 5. století n. l., příchodu slovanských kmenů, z nichž největší byl kmen Čechů. Už od této doby se na našem území pěstovala pšenice, ječmen, oves a proso, z luštěnin hrách, čočka a vikev. Chován byl skot, prasata, ovce, kozy, slepice a v malé míře i koně. Půda byla obdělávána zhruba do 300 m nad mořem. To jsou naše prapůvodní kořeny, kterých si musíme být vědomi, být na ně hrdí a nesklánět se před nikým. Připomenul jsem i plejádu skvělých osobností, které ovlivnily vývoj a posunuly nejenom náš stav, ale celou naši zemi dál. Byli to lidé z venkova, kteří pro naši republiku znamenají obrovský posun kupředu.

Byl to především zakladatel světové genetiky Gregor Mendel, opat augustiánského kláštera v Brně. Své dílo tvořil v polovině 19. stol. Velké ocenění si zaslouží i dílo bratranců Václava a Františka Veverkových z Rybitví u Pardubic, kteří v roce 1827 sestrojili první pluh na světě, co obracel půdu, označený jako ruchadlo, a který znamenal revoluci v obdělávání půdy. Dále jsem jmenoval agrárního politika evropského formátu Antonína Švehlu, jednoho z „mužů 28. října 1918“ a zasloužil se o vznik Československa a jeho prudký počáteční rozvoj. Mezi osobnosti historie agrárního dění patří zakladatel české zootechniky prof. Josef Taufer, jenž působil ve dvacátých letech minulého století na brněnské nově založené Vysoké škole zemědělské. Tento odborník evropského věhlasu složil svůj druhý doktorský titul v říjnu 1910 ve Lvově. Vzpomenul jsem za všechny další i velikána současné doby, který šířil slávu naší republiky v zahraničí, východočeského rodáka z Hnátnice Dr. h. c. Milana Vyhnálka, dvojnásobného držitele Řádu Austrálie z roku 1972 a 1993, ve své době světového krále

sýrů. Z Tasmanie se vrátil na stará kolena do vlasti a bude mi ctí předat mu plaketu Agrární komory, jako ocenění jeho celoživotního díla.

Oslava patnáctého výročí vzniku Agrární komory ČR je ale také dnem, který jednou bude historií. Zakládáme tedy svoji budoucí historii a musíme si položit otázku, jaká bude? Oslavujeme významné výročí významné organiza-

ce, která se nesporně zapíše do dějin českého zemědělství. Věřím, že dobře. Věřte, že se o to poctivě snažíme a záleží nám na tom, aby se za nás naše děti a vnuci nemuseli stydět a mohli vzpomínat na tuto etapu českého zemědělství jen v tom nejlepším slova smyslu.

Ing. Jan Veleba
prezident AK ČR

SLOVENSKÉ ABSOLVENTKY NA STÁŽI V BAVORSKU

Združenéj strednej škole v Banskej Bystrici (terajšej Strednej odbornej škole) sa podarilo nadviazať kontakt so strednou školou v Bavorsku – Hermann-Höcherl-Schule, Berufsbildungszentrum v Regensburgu.

Regensburg je krásne mesto na Dunaji, ktorého pozoruhodné pamätihodnosti boli zaradené do zoznamu UNESCO a ktorého história sa spája aj s Veľkomoravskou ríšou.

Regensburg

Na jeho predmestí stojí renovovaná škola, v ktorej štyri slovenské absolventky odboru *pracovník marketingu* strávili tri týždne stáže (od 2. do 26. októbra 2008).

Počas pobytu spolupracovali s tamojším odborom *hospodárstvo* a zúčastňovali sa teoretického vyučovania i praxe. Keďže v súčasnosti sú už študentkami prvého ročníka vysokých škôl, na prax boli zaradené podľa aktuálneho vysokoškolského študijného zamerania. Pracovali v materskej škole, v družine, v penzióne, v hoteli, na prímestskom trhu ovocia a zeleniny, v dome opatrovateľskej služby, v koncertnej sále i v kancelárii. Svoju zručnosť prejavili aj pri tvorbe plyšových hračiek, viazaní kytíc a pri kuchynských prácach.

Vyvrcholením pobytu bol 21. október – *Deň slovensko-bavorského priateľstva*. Dievčatá spolu so svojimi nemeckými spolužiakmi uvarili cesnakovú polievku, bryndzové halušky a upiekli ovocný koláč. Prostredníctvom priprave-

ných prezentácií informovali svojich nemeckých spolužiakov i pedagógov o Slovensku, Bratislave, Banskej Bystrici i o našej škole a jej výrobkoch. Rozdali množstvo informačných materiálov a vyrobili dva pôsobivé plagáty o Slovensku a jeho školskom systéme.

Vo voľnom čase navštívili blízke mestá Mníchov a Norimberg, ochutnali bavorské klobásky a zažili veselú atmosféru Oktoberfestu. Ubytované boli v rodinách, kde nadviazali priateľské vzťahy a domov si priniesli niekoľko receptov bavorských zákuskov, ktoré plánujeme zaviesť aj do školskej výroby. Za pomoci nemeckého učiteľa Martina vytvorili zo svojho pobytu web stránku a urobili aj veľa zaujímavých fotografií. Pobytom v SRN zlepšili aj svoje jazykové znalosti, zdokonalili sa v samostatnom vybavovaní, cestovaní a spoznali novú krajinu a kultúru. V novembri sa s účastníkmi projektu uskutoční beseda žiakov 1. a 2. ročníka SOŠ. Dúfame, že táto udalosť bude pre nich motiváciou pri učení sa cudzieho jazyka.

Vedenie Berufsbildungszentrum prejavilo veľký záujem o našu školu, o jej orientáciu na *rozvoj vidieka a agroturistiky*. So sympatiami sa stretol aj študijný odbor *špeciálny chov* a jeho zameranie na *včelárstvo*. Riaditeľ Hermann-Höcherl-Schule pán Felix Jung a jeho zástupkyňa, pani Sophia Altenhan prijali pozvanie riaditeľa SOŠ Pavla Fiľa na návštevu našej školy v lete 2009. Spolupráca s bavorskou školou môže byť perspektívna, keďže sa tam nachádzajú aj odbory *záhradník* a *kvetinár*. Veríme, že nemeckým učiteľom sa podarí vytvoriť projekt, na základe ktorého budeme mať možnosť uvítať v Banskej Bystrici aj ich študentov.

Dovtedy „Grüß Gott“ a „Tschüs“, Regensburg!

PhDr. Anna Ivanová, SOŠ Banská Bystrica

STÁŽ STUDENTŮ V PARTNERSKÉ ŠKOLE NA SLOVENSKU

Letošní třítydenní výměnné stáže ve slovenském Dolním Kubíně se zúčastnilo 9 studentů Střední školy řemesel a služeb Velké Meziříčí z oborů vzdělání Kuchař – číšník pro pohostinství, Automechanik a z nástavbového studia Podnikání, a to pod pedagogickým dozorem paní učitelky Vidlákové a později paní učitelky Mičkové.

Naše cesta začala 5. října na velkomeziříčském autobusovém nádraží. Vedla přes Brno, odkud jsme pokračovali mezinárodním autobusem do Kralovan a dále do Dolního Kubína. Tam nás již očekával pan ředitel z místní střední školy se svým zástupcem. Pod jejich vedením jsme dorazili do cíle naší cesty – Združené stredné školy Dolný Kubín – Kňazia, kde nás mile a srdečně přivítali. Ubytovali jsme se v místním internátu.

Během pobytu jsme byli rozděleni podle oborů, zaměření, popřípadě vyučení na různá pracoviště, na kterých jsme se postupně prošťřídali. Automechanici pracovali ve školní dílně, později dojížděli do firem KIA a IMPA. Studenti oboru Kuchař-číšník pracovali v hotelu Park a penzionu Koliba, kde se po týdnu praxe vystřídali. První týden byl takový volnější a „rozkoukávací“. Kuchaři navštívili cukrářskou školní dílnu, kde mohli sledovat výrobu různých zákusků a cukrovinek, které se v našich cvičných kuchyňkách, kromě moučníků, nepečou. Také jsme se zúčastnili výuky všeobecných a odborných předmětů. V aranžérské dílně jsme si za pomoci paní mistrové vyrobili každý jednu panenku z listů

kukuřice, tzv. „šupolienku“. V pátek jsme navštívili Oravský hrad a v sobotu jsme vyrazili za doprovodu pana ředitele do Západních Tater. Počasí nám přálo a všem se výlet líbil. Druhý týden už jsme začali po skupinkách navštěvovat určená pracoviště. Já jsem pracovala nejprve v hotelu Park. Zde jsem vykonávala různé pomocné práce v kuchyni jako krájení cibule, škrábání brambor, zdobení chlebíčků apod. V penzionu Koliba jsem se seznámila s výrobou tradičních slovenských halušek a kromě pomoci v kuchyni jsem si vyzkoušela práci pokojské jako je převlékání postelí a příprava pokojů na příjezd hostů. O víkendu jsme navštívili Demänovské jeskyně a termální lázně, ze kterých jsme byli uneseni.

Tři týdny rychle utekly. V pátek před odjezdem jsme po slavnostním obědě dostali upomínkové dárky a rozloučili se. Druhý den ráno jsme odjeli zpět domů. Odpoledne jsme v pořádku a s řadou zážitků dorazili do Velkého Meziříčí. Na tento výměnný pobyt budu dlouho vzpomínat a jsem moc ráda, že jsem se ho mohla zúčastnit.

Petra Cejnková
studentka Střední školy řemesel a služeb Velké Meziříčí

PONUKY SLUŽIEB VIDIECKEHO TURIZMU

(projekt v rámci programu Leonardo da Vinci)

V dnech 6. až 24. októbra 2008 sa uskutočnila odborná príprava šiestich žiakov Strednej poľnohospodárskej školy v Spišskej Novej Vsi – Jána Bendíka, Štefana Biacovského, Miroslavy Hamrákovej, Márie Holečkovej, Petry Melegovej a Jany Vašákovej v partnerskej Obchodnej akadémii a Hoteľovej škole v Havlíčkovom Brode (Česká republika). Účastníci si v rámci projektu rozšírili svoje odborné vedomosti a praktické zručnosti v oblasti poskytovania služieb vidieckeho turizmu – medzi ktoré patria ubytovanie a stravovacie služby, komunikácia s hosťom, prieskum trhu, možnosti naplnenia potrieb klientov a marketingová stratégia. Žiaci takto získané vedomosti, zručnosti, samostatnosť v práci a zodpovedný prístup k povinnostiam využijú nielen pri konaní praktickej zložky maturitnej skúšky, ale aj pri uplatnení sa na trhu práce nielen na Slovensku, ale i v zahraničí.

V rámci stáže, ktorá trvala 3 týždne, navštívili jej účastníci mnohé historické a kultúrne pamiatky v kraji Vysočina – mesto Havlíčkův Brod, Lipnický hrad, novodobé útvary vytesané do skál – Zlaté oči, Ústa pravdy a Bretschneide-

rovo ucho, kláštor v Žďari nad Sázavou a kostol na Zelenej hore. Bonusom bola celodenná prehliadka historickej časti mesta Prahy a Pražského hradu. K rozšíreniu vedomostí prispela návšteva tzv. „Bramborářských dnů“, kde súčasťou programu boli aj rôzne súťaže. Na školskom majetku v Humpolci sa oboznámili s jeho činnosťou a zároveň si prezreli miestne múzeum. Žiaci sa zúčastnili aj kurzu kávy, ktorý bol organizovaný talianskou firmou Pascucci. Exkurzia v Naturamyle účastníkom rozšírila teoretické vedomosti o výrobe škrobu zo zemiakov a následne o výrobe finálnych výrobkov – halušiek, palacinek, glukopuru, atď. Vo voľnom čase navštevovali žiaci školskú telocvičňu, posilňovňu a mestskú plaváreň.

Pevne verím, že odborná stáž rozšírila jej účastníkom nielen odborné vedomosti a praktické zručnosti, ale získali aj množstvo nezabudnuteľných zážitkov.

Ing. Jarmila Tatarková
Stredná poľnohospodárska škola Spišská Nová Ves

VÝSTAVA OVOCE

a týden projektového vyučování

Naše škola, SOŠ veterinární, mechanizační a zahradnická a JŠ s právem státní jazykové zkoušky v Českých Budějovicích, zorganizovala ve dnech 10.–12. 10. 2008 již IX. ročník regionální výstavy ovoce se vzdělávacím a doprovodným programem.

Učitelé a žáci zahradnického oboru, kteří výstavu pravidelně připravují, ozvláštnili slavnostní zahájení tematickým vystoupením „Přijela k nám pouť“, které bylo motivováno Smetanovou operou Prodaná nevěsta. Za zvuků známé hudby studenti předvedli krajové zvyky i oblečení na stylizovaném tržišti a celé prostory byly vyzdobeny ukázkami aranžérských prací. Touto výstavou tak vrcholil týden projektového vyučování, který integroval tematickou výuku z hlediska více předmětů. Pro studenty byla takto pojatá výuka velmi zábavná a motivační, výsledek byl poutavý i poučný v oblasti regionálních tradic, což ocenili všichni návštěvníci včetně žáků základních škol.

Samotná výstava ovoce navazovala na předchozí ročníky v osvědčené podobě. Byla určena i pro širokou veřejnost (tradičně spojena se dny otevřených dveří) a byla konfrontací stávajících, perspektivních i starých krajových odrůd. Návštěvníci se seznámili se sortimentem jaderovin, prohloubili si poznatky v ošetřování a skladování ovoce, seznámili se s ekologickým pěstováním ovocných stromů a možnostmi ochrany proti chorobám a škůdcům. Doprovodným programem byla pomologická a pěstitelská poradna, expozice

včelařů a včelích produktů a výstava moderní zemědělské techniky v areálu školy.

Regionální výstava ovoce patří svým rozsahem k největšímu svého druhu v kraji a od roku 1998 si získala pevné místo z života školy a odborné veřejnosti. Třikrát v průběhu let byla organizovaná jako akce příhraniční spolupráce s Rakouskem, konkrétně se školou v Edelhofovi a finančně podpořena prostředky PHARE. Škola je kromě jiného informačním centrem zajišťujícím ve spolupráci s Agrární komorou celoživotní vzdělávání pracovníků v zemědělství a potravinářství. Postupně budujeme areál environmentální výchovy vzdělání a osvěty, který bude sloužit též ostatním školám i veřejnosti.

Akce podobného druhu jsou výbornou příležitostí pro studenty účelně spojit odbornou výuku a praktické vyučování s konkrétními tématy ze všeobecně vzdělávacích předmětů. Výsledek byl skvělý a motivující pro další ročník.

Mgr. Lenka Petrášová
SOŠ České Budějovice

ŘÍJNOVÉ SOUTĚŽENÍ V TÁBOŘE

V měsíci říjnu jsme na VOŠ a SZeŠ v Táboře uspořádali dvě soutěže pro žáky středních zemědělských škol oboru Agropodnikání. Dne 16. 10. 2008 proběhl pod vedením Ing. Mileny Kaňkové již 3. ročník soutěže Ekologie v zemědělské praxi.

Proč v jednom roce tato soutěž podruhé? Při jarním termínu si žáci i pedagogický doprovod postesklí na nevyhovující období (květen) vzhledem k maturitám a odborným praxím. Poněvadž je soutěž pro žáky zajímavá, rozhodli jsme se zvolit podzimní období a tudíž uspořádá 3. ročník soutěže pro žáky 4. ročníků.

Hlavním cílem soutěže je upevnit přesvědčení budoucích zemědělských odborníků, že zemědělec může správnými rozhodnutími značně ovlivnit životní prostředí a krajinu a přispět tak k udržitelnému rozvoji společnosti.

Třetího ročníku soutěže se zúčastnilo sedm 3členných týmů z celé České republiky. Vítězem se stali žáci České zemědělské akademie v Humpolci – Petr Hložek, Jan Chlubný, Jan Malý, 2. místo obsadili žáci SOŠ a SOU Hořovice – Lenka Fritová, Michal Novák, Václav Voska a na 3. místě se umístili žáci ze SZeŠ a VOŠ Chrudim – Svatava Koutná, Michal Štros a Lukáš Tlapák.

Pro většinu z nás je velmi důležité mít okolo sebe příjemné prostředí. Pro studentky zemědělských škol, které se rády zabývají vytvářením estetického prostředí, jsme 23. 10. 2008 poprvé uspořádali soutěž v Podzimním aranžování rostlin. Tematiku, materiál a organizaci soutěže zajistila Ing. Zdeňka Janovská. Pozvání do soutěže přijaly studentky ze SZeŠ v Písku a z ČZA Humpolec. Celkem soutěžilo 10 dívek, které připravily velice pěkná podzimní

aranžmá. Jednotlivé vazby hodnotila nezávislá porota podle předem daných kritérií jako například originalitu, použitý materiál, barevnost, možnost využití v interiéru. Vítězkou se stala Lenka Šittová z VOŠ a SZeŠ Tábor.

Z obou soutěží odjížděli žáci i jejich doprovod spokojeni a bohatší o další zkušenosti. Za rok jejich školy opět zúčastní!

Ing. Blažena Hořejší, VOŠ a SZeŠ Tábor

SOUTĚŽ STŘEDNÍCH VETERINÁRNÍCH ŠKOL

Za myšlenkou vzniku soutěže středních odborných škol s veterinárním zaměřením, jejíž první kolo se uskutečnilo loni, stála Státní veterinární správa a její snaha o motivaci studentů pro práci nejen v soukromé veterinární praxi, ale i ve struktuře státního veterinárního dozoru. První kolo bylo úspěšné, a proto bylo zorganizován 2. ročník soutěže o „Pohár ústředního ředitele SVS ČR“. Družstvo naší školy, SOŠ veterinární, mechanizační a zahradnické a JŠ s právem státní jazykové zkoušky České Budějovice, jelo obhajovat loňské prvenství a na celé klání se velmi těšilo pro jeho výbornou atmosféru.

Soutěž proběhla 20.–22. října 2008 opět v areálu Státního veterinárního ústavu Praha v Lysolajích. Oproti loňskému roku byl počet soutěžících škol rozšířen o dvě školy slovenské, takže se účastnilo pět čtyřčlenných družstev ze škol z Českých Budějovic, Hradce Králové, Kroměříže, Nitra a Košic. Soutěžilo se ve čtyřech disciplínách. V první z nich tři členové družstva představili své město a školu v patnáctiminutové česko-anglické prezentaci s využitím dataprojektoru. Druhé disciplíny se účastnili všichni členové družstva, kteří prokazovali své odborné laboratorní dovednosti. V průběhu 45 minut měli splnit tři úkoly, jejichž zadání dostali těsně před vstupem do laboratoře, a osvědčit tak nejen dovednosti, ale i schopnost spolupracovat. Třetí částí byl písemný znalostní test z odborných předmětů a poslední disciplínou byla prezentace ročníkového projektu za pomoci počítačové techniky. Výsledky všech soutěžních družstev pečlivě posuzovala pětičlenná porota podle předem stanovených kritérií. V jejím čele stál prof. MVDr. Hera, CSc., ředitel ÚSKVBL Brno, který byl vystřídán doc. MVDr. Tremlovou, Ph.D., proděkanou VFU Brno, dalšími členy byli MVDr. Rosůlek, ředitel SPŠ technologie masa v Praze, ing. Zeman, ředitel VOŠ potravinářské a SPŠ mlékárenské v Kroměříži, J. Novák za Společnost veterinárních techniků ČR a ing. Rolencová, vedoucí chemické laboratoře ÚSVÚ.

Součástí programu byly i doprovodné akce, studenti si prohlédli pražskou ZOO, kde se zaměřili na veterinární zajímavosti, dále moderně vybavené laboratoře SVÚ, zhlédli pří-

Spokojení soutěžící i pedagogové

rodní snímek v kině 3D-IMAX a setkali se u společné večeře. Celá soutěž skončila vyhlášením výsledků a vítězné družstvo z Hradce Králové převzalo pohár z rukou ústředního ředitele doc. MVDr. Milana Maleny, Ph.D. Druhé místo obsadilo naše družstvo, které do poslední minuty napjatě doufalo v obhájení prvenství, třetí se umístilo družstvo z Kroměříže, následovala družstva ze slovenské Nitra a Košic.

Všichni účastníci, studenti, pedagogové i odborníci, byli velmi spokojeni jak s perfektní připraveností akce, tak bezchybným průběhem, tvořivou a zdravě soutěživou atmosférou, která byla ohromným motivačním impulsem pro další ročníky. Soutěžící kromě profesní připravenosti museli předvést i schopnost vystupovat před posluchači, formulovat své myšlenky a prezentovat výsledky své práce. Pro mnohé z nich to byla téměř nová zkušenost, ale pro budoucí profesi velmi užitečná. Také byla odborníky z praxe oceněna výborná úroveň připravenosti studentů pro budoucí povolání a celkově schopnost odborných škol tohoto zaměření naplnit své cíle.

Mgr. Lenka Petrášová
SOŠ České Budějovice

Česko-anglická prezentace – představení školy

SETKÁNÍ VETERINÁRNÍCH ŠKOL

O Pohár ústředního ředitele SVS ČR

Ve dnech 20.–22. října 2008 se ve Školicím středisku Státního veterinárního ústavu v Praze-Lysolajích konal 2. ročník soutěže ve veterinárních znalostech a dovednostech.

Druhý ročník byl mezinárodní

Soutěžili žáci středních odborných škol s veterinárním zaměřením z České republiky a Slovenské republiky. Po loňském úspěšném zahájení nové tradice přijely kromě tří českých škol (Střední odborná škola veterinární, mechanizační a zahradnická a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky České Budějovice, Střední odborná škola veterinární Hradec Králové, Tauferova střední odborná škola veterinární Kroměříž) i dvě školy slovenské – Stredná odborná škola veterinárna Nitra a Stredná veterinárna škola Košice-Barca a 2. ročník se tak stal soutěží mezinárodní!

Seznamování s prostředím a první informace

Pobyt na školicím středisku a v Praze – to byly profesionálně připravené tři dny soutěžení v teoretických znalostech a praktických dovednostech, poznávání odborných pracovišť, získávání nových vědomostí a zkušeností, ale i tři dny kulturních poznatků a přátelských vztahů.

Českobudějovičtí soutěžící v slušivých tričkách

Večerní posezení

Do Prahy se sjelo 20 soutěžících (s pedagogickým doprovodem) z uvedených 5 škol. Program zahájili společným obědem, prohlídkou střediska a po celkové orientaci získali i základní bezpečnostní informace. Odpoledne byli v přednáškovém sále školicího střediska přivítáni náměstkem ústředního ředitele Státní veterinární správy Ing. Zdeňkem Šimůnkem, ředitelem SVÚ Praha MVDr. Bedřichem Horynou a dalšími hosty. Vlastní soutěž byla zahájena vylosováním pořadí jednotlivých družstev a první soutěžní disciplínou úvodního dne.

První úkol – představení své školy a města

Čtyři soutěžní disciplíny byly rozloženy do všech tří dnů a průběžně hodnoceny. Žáci v pěti čtyřlenných družstvech zdolávali následující úkoly:

- 1) Představení svého města a školy, a to v českém/slovenském i v anglickém jazyce
- 2) Vědomostní test
- 3) Laboratorní práce
- 4) Představení ročníkové práce studenta

Jednotlivé disciplíny hodnotila pětičlenná komise, jejímž předsedou byl první den pan prof. MVDr. Alfred Hera, CSc., ředitel ÚSKVBL v Brně a další dva dny paní doc. MVDr. Bohuslava Tremlová, Ph.D., proděkanka VFU – Fakulty veterinární hygieny a ekologie v Brně. Dalšími členy byli ředitelé nesoutěžících škol (Střední průmyslová škola technologie masa v Praze a Střední průmyslová škola mlékárenská v Kroměříži), dále vedoucí laboratoře SVÚ Praha a předseda Společnosti veterinárních techniků ČR.

Oddychový čas na Vltavě

Odborné zápolení bylo prostrídáno i oddychovými momenty. Místo konání mezinárodní soutěže přímo vybízelo i ke kulturnímu poznávání Prahy, přivítána byla i večerní návštěva filmového představení IMAX 3D (trojrozměrná technologie) v Paláci Flora.

Soutěž v odborných dovednostech v laboratořích střediska

Druhý den pokračoval soutěží v odborných dovednostech v laboratořích střediska. K plnění jednotlivých úkolů se žáci

Jak budou zruční?

v družstvech rozdělili podle vlastní úvahy, v mezechase si mohli vyslechnout v přednáškovém sále problematiku týrání zvířat a zacházení s nimi včetně otázek odchytů, přepravy, dozoru nad týráním. Výklad doplněný promítáním poskytl MVDr. Karel Dvořák z Městské veterinární správy v Praze.

Vzájemné poznávání

Po praktické činnosti následoval písemný znalostní test a na závěr dne nezapomenutelná návštěva ZOO Praha. Tady všichni ocenili návštěvu pavilonu Indonéská džungle a pavilonu malých afrických šelem a odbornou přednášku veterinárního lékaře Romana Vodičky. Žáky zaujala mimo jiné i ukázka se uspávání velkých zvířat pro operační účely i doprovodný výklad spolupracovnice zahrady Karolíny Kolářkové.

Košické studentky seznamují se svou ročníkovou prací

Poslední den – stále za krásného počasí – všech pět škol představilo své ročníkové práce. Pestrá témata, různé přístupy ke zpracování i vlastní prezentace přinesla všem posluchačům nové informace, poznatky i další cenné zkušenosti.

Tak která z našich škol vyhraje?

A to už byla poslední soutěžní disciplína a hodnotící komise zpracovala celkové výsledky. Organizátoři akce, odborní garanti, hosté a ředitelé škol si naposled sdělovali své postřehy a diskutovali i celkově o veterinárním vzdělávání. Žáci si po obědě ještě prohlédli špičkové pracoviště – laboratoře Státního veterinárního ústavu Praha, zhlédli ukázky odborné práce a v diskuzi měli možnost se ještě zeptat na všechno, co je během třídního soutěžního pobytu zaujalo.

Poděkování za odbornou spolupráci

I organizátoři soutěže – pracovníci Státní veterinární správy ČR – byli s průběhem mezinárodního odborného klání spokojeni. Však taky všichni soutěžící i s pedagogickým doprovodem ocenili pečlivou organizaci, profesionální přístup, neformální atmosféru i všechny hezké zážitky za vzájemného setkání a kulturního poznávání. Poděkování tedy patří ústřednímu řediteli SVS ČR doc. MVDr. Milanu Malenovi PhD. a jeho spolupracovníkům, řediteli personálního odboru Ing. Rudolfu Peleškovi a Ing. Marii Machálkové, a vedoucímu Školícího střediska SVÚ Praha Ing. Vladimíru Sejskalovi, paní Ing. Věře Drochýtkové CSc. a Ing. Jiřímu Skalskému, ale i dalším z uvedených organizací, kteří se na dobrém průběhu podíleli.

Cíle 2. ročníku soutěže o Pohár ústředního ředitele SVS ČR shrnul Ing. Peleška do tří hlavních bodů:

Blahopřání od paní proděkanky

- Vzdělávací cíl** – porovnání standardu středních veterinárních škol ve 4 disciplínách, využití laboratorního potenciálu Školícího střediska SVÚ Praha, vytvoření bodového ohodnocení pro přijímací zkoušky na VFU, ukázka laboratorních pracovišť ústavu i veterinárního pracoviště ZOO Praha.
- Institucionální cíl** – prohloubení integrity veterinárního středoškolského a vysokoškolského vzdělávání a státní (veterinární) správy, mezinárodní rozměr akce, rozvoj komunikačních standardů na formální i neformální úrovni.
- Společenský cíl** – vzájemné formální i neformální kontakty mezi všemi účastníky, spolupráce žáků a odborníků, kulturní obohacení, cestovatelské poznatky, stravování v různorodém prostředí.

Nitranští před odjezdem domů

Českobudějovičtí chtěli obhájit loňské prvenství

Úspěšné nejvzdálenější družstvo z Košic

Radost z ocenění

Je předpoklad, že se 3. ročník mezinárodní odborné soutěže za rok zase uskuteční a setkávání veterinárních škol s pracovníky veterinární správy a veterinárního ústavu stane tradicí. Určitě to bude přínosné pro všechny zúčastněné strany.

Usměvavé družstvo z Kroměříže

Na shledanou za rok

Vítězné družstvo z Hradce Králové – sluší jim to!

A nejkrásnější na konec – slavnostní vyhlášení celkových výsledků odborné soutěže, předání Poháru ÚŘ SVS ČR, diplomů, upomínkových předmětů. Všechna 5 soutěžících družstev si odneslo pohár za 1. – 5. místo (podle velikosti od největšího po nejmenší), ten největší získalo družstvo z Hradce Králové – blahopřejeme! Každé družstvo dostalo krásný diplom s podpisem ústředního ředitele, každý soutěžící obdržel tričko s potiskem (logo s veterinárním znakem) a pamětní medaili SVS ČR.

Společná fotografie na památku

LIGA ZEMĚDĚLSKÝCH ŠKOL

Zakladatelem seriálu jezdeckých parkurových závodů (již s pětiletou tradicí) bylo SOU v Poličce. V prvních ročnících soutěžili pouze studenti ze středních zemědělských škol a učilišť. V současné době jsou tyto závody přístupné pro studenty všech středních škol.

Z původních pěti základních kol byla soutěž v letošním roce rozšířena o další tři kola. Základní kola jsou pořádána v Humpolci, Havlíčkově Brodě, Chrudimi, Lanškrouně a v Pardubicích. Ze základních kol se jezdcům započítává umístění na prvním až desátém místě. Podle bodového zisku se vyhodnotí pořadí na prvních pěti místech a ocenění jsou předána v září v Pardubicích.

O ligu škol je mezi studenty velký zájem. Základních kol se účastní kolem čtyřiceti koní a jezdců. V těchto kolech jsou vypisovány tři skokové soutěže, to znamená kolem sto startů v průběhu jednoho dne. Zajištění závodů klade velké organizační a finanční nároky na pořadatele i na školy, které své studenty do ligy škol vysílají. Soutěže ligy škol jsou pořádány v průběhu celého školního roku.

Vyvrcholením ligy škol jsou závody na výstavě Koně v akci v Pardubicích. Zde jsou pořádány jezdecké soutěže o Pohár ministra školství, kterého se mohou zúčastnit jezdci a koně, kteří absolvují nejméně dvě základní kola ligy škol.

Výsledky Poháru ministra školství, Pardubice, 5. září 2008

Zahajovací soutěž ZM

1. Pavlíček – Lanškroun
2. Falýnková – Lanškroun
3. Kůsová – Humpolec

Mistrovská soutěž Z

1. Pecinová – Havlíčkův Brod
2. Špičáková – Lanškroun
3. Bidmon – Lanškroun
4. Moravová – Humpolec
5. Flégrová – Chrudim

Otevřená soutěž ZL

1. Kopřivová – Chrudim
2. Malina – Kladruby
3. Lupínek – Kladruby
4. Eliášová – Lanškroun
5. Filipová – Humpolec

Na schůzce pořadatelů bylo dohodnuto, že i v dalších letech bude liga škol pokračovat.

Ing. Josef Tomášek, ČZA Humpolec

NÁVŠTĚVA Z DÁNSKA

Ve dnech 14.–16. 10. 2008 bylo na návštěvě na Střední škole zemědělské a ekologické v Žatci 29 studentů a dva učitelé ze zemědělské školy z Mors z Dánska. Každý rok v období října studenti z Dánska přijíždějí do České republiky, aby se seznámili s naší kulturou, historií, školstvím, zemědělstvím i hospodářstvím.

Také letos jsme pro naše partnery připravili bohatý program exkurzí a návštěv zajímavých míst podle jejich zájmu. První den si delegace z Dánska prohlédla areál naší školy, meteorologickou stanici, altán pro výuku v přírodě, učebny a aulu. Po diskusi a občerstvení se rozjeli v doprovodu Mgr. Hampejsové do Chmelařství a.s. Žatec, kde se seznámili s granulováním chmele. Následovala návštěva Tušimic – skleníků, p. Studený a Zooparku Chomutov.

Ve středu byla dopoledne na programu návštěva firmy pana Václava Polcara, který poskytuje zemědělské služby

především v oblasti sklizňových prací a návštěva soukromé farmy pana Šťastného v Radčevsi. Obě tyto návštěvy zemědělských podniků byly doplněny občerstvením pro hosty. Zemědělská tematika studenty velmi nadchla. Také návštěva japonské zahrady Bambus centrum v Třebízi byla oceněna návštěvníky nejen pro její krásu, i proto, že svým odborným výkladem přispěl sám majitel zahrady pan Kastner. Nejvíce času věnovali naši partneři návštěvě hlavního města Prahy. Zde se seznamovali s jejími krásami, historií a současností opět za doprovodu zkušené průvodkyně Mgr. Hampejsové.

Skupina studentů a učitelé odjížděli unaveni, ale nesmírně spokojeni a plni zajímavých dojmů. Na příští rok je naplánovaná exkurze žáků naší školy do Dánska, kde budou mít příležitost se s touto zemí alespoň částečně seznámit.

Ing. Eva Klímová, SŠZE Žatec

11. KONGRES PODKOVÁŘŮ A VETERINÁŘŮ V KREUTHU

Ve dnech 23.–25. října 2008 se sešlo v Kreuthu ve Spolkové republice Německo přes sedm set podkovářů z celé Evropy. (Kreuth se nachází nedaleko Ambergu, což není od německých hranic tak daleko, a cesta rychle ubíhá po dálnici.) Jde o jednu z největších akcí, a to v krásném prostředí sportovního zařízení pro jezdecké sporty a chovatelské zájmy.

Každý den v dopoledních hodinách probíhaly přednášky, ve kterých se střídali přední světoví veterináři a podkováři. Po obědě nastala praktická ukázka kování na několika pracovištích, kdy podkováři předváděli řešení vzniklých problémů na končetinách koní.

Mimo tato předváděcí místa zde byly vyhodnoceny pojízdné podkovárny a majitel té nejlepší byl odměněn kovadlinou. Každý účastník měl možnost u velkého množství stánků nakoupit podkovářské nářadí a materiál od renomovaných firem z celé Evropy. Mezi všemi demonstrujícími účastníky mě osobně zaujal francouzský podkovář Denis Leveillard, který na kongresu předváděl určení zátěžového bodu kopyta. Po vzájemné domluvě přislíbil účast na podkovářských dnech 28. a 29. března 2009 v Jaroměři, kde by své umění předvedl široké veřejnosti podkovářů.

Zdeněk Víték
Střední škola řemeslná Jaroměř

HIPPOSPOL – PRE CUP 2008

Vyhlášení výsledků seriálu

Dne 2. 11. 2008 – v den konání 89. ročníku Ceny prezidenta republiky CK Martin Tour (NL, 3200 metrů), kterou na dostihovém závodišti v Praze - Velké Chuchli osobně zhlédl prezident České republiky Václav Klaus, byly vyhlášeny výsledky seriálu žákovských dostihů Hippospol – PRE Cup 2008:

1. místo	Josef Mysliveček	27 bodů
2. místo	Jan Verner	24 bodů
3. místo	Libor Kubeš	17 bodů
	Tomáš Vraj	17 bodů
5. místo	Kateřina Hájková	13 bodů

V prostoru malého padocku převzali ocenění jezdci – žáci od předsedy sdružení Hippospol Velká Chuchle doc. Ing. Rudolfa Zeipelta CSc. a od ředitele TMM s.r.o.

Petra Drahoše – poháry a poukázky na nákup zboží do Sedlářství Jan Hauzr.

Vítěz Hippospol – PRE Cup 2008 Josef Mysliveček byl oceněn navíc putovním pohárem, kde je zvěčněno jeho jméno vedle jeho předchůdců Petra Foreta – 2007, Michala Kubíka – 2006, Ingrid Koplíkové – 2005, trojnásobného šampióna rovinových dostihů Václava Janáčka – 2004 a Jaromíra Šafáře – 2003.

Všem partnerům, mj. Magistrátu hlavního města Prahy, kteří se na pořádání žákovských dostihů podílejí, děkujeme a těšíme se na příští, která začíná 5. dubna 2009, a to opět seriálem žákovských dostihů.

Ing. Marcela Sýkorová
SŠDSaJ Velká Chuchle

VÁNOCE 2008 V OPOČNĚ

Střední škola v Opočně Vás zve na 12. výstavu „Vánoce v Opočně“, která se koná v areálu školy v sobotu 6. 12. a v neděli 7. 12. 2008 od 8.30 do 16.00 hodin.

Prohlédnout a zakoupit si můžete květiny, bonsaje, různá aranžmá, malované ozdoby, drobné vánoční pečivo, vybavení do kuchyně, svíčky, figurky a jiné výrobky.

V sobotu 6. 12. 2008 se koná rovněž „Den otevřených dveří“.

D.M.

PODZIMNÍ AKTIVITY SŠ OPOČNO

Od podzimu se v naší škole tradičně rozeběhnul „kolotoč“ různých akcí v podobě prezentací, výstav, soutěží a rautů.

Studenti kuchařských oborů vzdělávání zajistili občerstvení ve sklepních prostorách zámku při oslavách 940 let založení Opočna a připravili raut a občerstvení při vernisáži „Kupka – legionář“. Upekli také výrobky v soutěži „První koláčové klání“ v Pohoří. Dívky květinářského oboru vzdělávání vyzdobily prostory pro prezentaci naší školy na Dožínkách 2008 v Hradci Králové, při Svatováclavských slavnostech v Dobrušce a na výstavě Zahrada východních Čech v Častolovicích. Dvě květinářky porovnávaly své dovednosti v soutěži „Kopidlenský kvítek“, která se konala tradičně ve Střední škole zahradnické v Kopidlně.

Zúčastnili jsme se také různých školských výstav, např. v Náchodě, Trutnově, České Třebové a v Hradci Králové. V září nás reprezentoval učitel odborného výcviku J. Derner na Mistrovství ČR v orbě. Na začátku října soutěžili čtyři chlapci z druhého ročníku oboru Farmář v Údlících u Chomutova, kde se konal již třetí ročník Soutěže dovedností žáků zemědělských oborů vzdělávání.

D.M.

Foto na 2. straně obálky

SPRÁVNÁ CHOVATELSKÁ PRAXE

v chovu skotu

V srpnu t. r. byla vydána jako učební pomůcka pro vzdělávání studentů středních a vyšších odborných škol se zaměřením na zemědělství velice zajímavá publikace „Správná chovatelská praxe v chovu skotu“, která vzbudila u těch, kteří ji mají k dispozici, nebyvalý ohlas.

Autoři doc. Ing. Oldřich Doležal, DrSc. a Ilona Bečková z Výzkumného ústavu živočišné výroby, v.v.i. v Praze Uhřetíněvsi shromáždili nové poznatky z oboru tvorby welfare, chovného prostředí a komfortu do souboru krátkých textů a velkého množství vypovídajících fotografií, grafů a tabulek, které mohou napomáhat pedagogům a studentům.

Publikaci vydal Ústav zemědělské ekonomiky a informací Praha.

Autoři se drželi úsluví, že jeden obrázek je lepší než 1000 slov. Takto podávají přehled o pojmu welfare požadavcích na stavby pro skot a jejich mikroklima, na základní chovatelské zákroky, bezpečnost zvířat. Všimají si správných zásad při odchovu telat, specifických požadavků pro odchov býků, žírného skotu, ale i chovu skotu v ekologickém zemědělství. Důležitou součástí publikace je i kapitola týkající se vyhledávání produkčních a chovatelských rezerv ve stádech skotu, včetně návrhu auditu úrovně welfare ve stájích. Předkládají se zde ukázky chování, zdraví a managementu, ale i vize chovů v blízké budoucnosti.

První ohlasy na tuto publikaci byly více než příznivé, publikaci v tištěné formě i na CD obdržely školy trvalé vzdělávací základny.

Pokud se kniha dostane do správných rukou pedagoga, poradce, ale i studenta, může významně ovlivnit nejen myšlení studentů, ale následně i veřejnosti. Účelné by bylo, aby nezůstalo pouze u tohoto tématu. Toto vzorové zpracování tematiky by mělo být příkladem pro ostatní.

Ukázka na – www.agropodnikani.cz – Poradenství v ČR – Zemědělský poradce ve stáji – II. Telata

... z publikace

NÁRODNÍ ZEMĚDĚLSKÉ MUZEUM PRAHA A CENTRUM PAPÍROVÝCH MODELŮ O.S.

Vás zvou na výstavu papírových modelů

„PAPÍROVÉ ŽNĚ“

od 28. listopadu 2008 do 18. ledna 2009

Centrum papírových modelů o.s. prezentuje v Národním zemědělském muzeu Praha svoji několikaletou práci prostřednictvím modelů zemědělské techniky a architektury. Po čtyřech letech tak navazuje na výstavu „Papírové léto“. Díky téměř dvěma stům sestavených modelů se návštěvníci seznámí s miniaturami mlýnů a statků, traktorů a kombajnů, ale i figurek osob a domácích zvířat.

Velkou část z těchto prací zapůjčil Michal Kavalier, jeden z nejlepších papírových modelářů v ČR. Další inspiraci autoři modelů našli v potravinářství a lesnictví. Výstavu doplňují ukázky neslepených papírových modelů a vystřihovánek ze sbírky Josefa Kropáčka.

Výstava „Papírové žně“ má také svá nej:

- nejucelenější výstava papírových modelů zemědělské techniky a architektury;
- nejstarší vystavovaný model architektury – větrný mlýn – pochází z Francie z r. 1888;
- nejstarší vystavovaný model techniky – pluh – je z r. 1936, zároveň jde o nejvzdálenější exponát, doputoval k nám až z Buenos Aires, Argentina;
- nejstarším českým exponátem je dioráma Žně na Hané z r. 1920;
- největší papírový model letadla Z-37 má rozpětí křídel a délku 3 metry;
- Raritou je ucelená kolekce Jiřího Boušky, autora více než 50 papírových modelů zemědělské techniky.

Centrum papírových modelů je občanské sdružení, které sdružuje papírové modeláře a jedním z jeho hlavních zájmů je propagace tohoto modelářského oboru.

Více informací: www.papirovemodelarstvi.cz

Výstava „Papírové žně“ je umístěna v sále ve zvýšeném přízemí budovy NZM Praha (Kostelní 44, Praha 7 – Letná). Přístupná je denně od 9 do 17 hodin, s výjimkou pondělí.

SEKCE PRO BIOPOTRAVINY

Při Potravinářské komoře České republiky byla ustavena Sekce pro biopotraviny. Potravinářská komora tak reaguje na aktuální vývoj na trhu a hodlá tímto krokem podpořit růst výroby českých biopotravin. Předsedou Sekce pro biopotraviny byl zvolen Tom Václavík z marketingové agentury Green marketing.

Český trh s biopotravinami se rychle rozvíjí a nabízí českým výrobcům významnou podnikatelskou příležitost. Ačkoli spotřebitelská poptávka rychle stoupá, nestačí ji domácí nabídka pokrývat. Velký podíl biopotravin pro český trh je z dovozu. Cílem nově vytvořené sekce je především sjednotit potřeby a požadavky českých výrobců biopotravin

a umožnit jim komunikovat „jedním společným hlasem“. Hlavními úkoly Sekce bude pomoc s odstraňováním překážek při výrobě českých biopotravin, prosazováním českých biopotravin na trhu, podpora marketingu a budování důvěry k českým biopotravinám. Sekce pro biopotraviny by se ráda stala spojovacím článkem celého dodavatelského

řetězce v oboru biopotravin, a proto její členové vyzývají všechny účastníky českého trhu s biopotravinami, od zemědělců až po maloobchodníky, ke spolupráci na aktivitách a opatřeních, které povedou ke zvyšování spotřeby v České republice vyprodukovaných a vyrobených biopotravin.

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

zlepšuje život mladých lidí na venkově

O možnostech uplatnění mladých lidí v zemědělství a o rozvoji venkova debatoval koncem října ministr Petr Gandalovič se studenty Vyšší odborné školy a Střední zemědělské školy v Benešově.

Informoval mj. o podpoře mladých začínajících zemědělců prostřednictvím Programu rozvoje venkova (PRV). Podpora usnadnila start podnikání už pro více než 700 malých, vesměs rodinných farem, mnoho existujících podniků pak využilo programy PRV jako příležitosti k modernizaci a rozvoji podnikání.

Ministerstvo klade velký důraz na přednostní uplatnění žadatelů, kteří trvale žijí v místě svého zemědělského pod-

nikání na venkově. Podnikání jako jsou služby pro místní i návštěvníky, drobná výroba nebo kulturní programy jsou podle pana ministra přirozeným prostředkem ke zkvalitňování života na venkově. Budoucnost českého zemědělství vidí hlavně ve vyspělých technologiích v rostlinné i živočišné výrobě, v možnosti navázat na tradici a v důrazu na šetrné nakládání s půdou a v péči o krajinu.

85. VÝROČIE ZALOŽENIA ZÁHRADNÍCKEJ ŠKOLY V MALINOVE

18. októbra 1923 zriadilo Ministerstvo zemédelství ČSR štátnu zemédelckú školu v Eberharde. Jej sídlom sa stal zámok grófa Apponyiho s historickým parkom a hospodárskym dvorom, kde škola pôsobí až doteraz.

Osemdesiatpäť rokov v živote človeka je významné jubileum. 85 rokov v živote školy je jubileum o to cennejšie, že spája osudy ľudí s osudom školy. A pri tej príležitosti mi dovoľte zrekapitulovať krátku históriu a hlavne plány do budúcnosti. Pri čítaní histórie školy som si uvedomila, aké dôležité je zachovávať kontinuitu vzdelávania, budovať na tradíciách a nepodliehať náhlým módnym vlnám, ktoré opadnú skôr, než sa stihnú uchytiť a rozvinúť. Nechcem tým povedať, že škola nemá pružne reagovať na potreby života a poľnohospodárskej praxe. Ale všetky radikálne zmeny v koncepcii vzdelávania – a aj naša škola ich má za sebou viac ako dosť – viedli väčšinou k zneisteniu učiteľov, ale aj študentov a ich rodičov. Dôsledky sa zakaždým dostavili so železnou logikou – záujem o štúdium na škole sa znížil a zahmlievala sa perspektíva uplatnenia absolventov.

V prvých desaťročiach existencie školy bol jasne vytýčený cieľ – vychovať za jeden rok pre poľnohospodárstvo

a záhradníctvo zručných a rozhľadených remeselníkov. Škola mala v učiteľskom zbore skvelých odborníkov a získala si dobré meno aj v zahraničí. Skutočne – prichádzali sem študovať záujemcovia zo susedných krajín – Čiech, Maďarska, Poľska i Rakúska. Hospodárske dvory, veľkostatky, veľkosaďy, ale aj stredné a menšie hospodárstva si vtedajších absolventov doslova rozoberali.

Obidve obdobie druhej svetovej vojny, keď sa posúvali nielen hranice štátov, ale aj všetky základné životné hodnoty. Avšak škola si aj v takých časoch udržala pôvodné poslanie – poskytnúť svojim žiakom do života remeselnú zručnosť a primeraný rozhľad v odbore.

Nastupujúci socializmus vniesol do vzdelávania na odborných učilištiach novú požiadavku – dať aj absolventom učilišť možnosť získať úplne stredné vzdelanie, zrovnoprávniť ich s absolventmi gymnázií a stredných odborných škôl.

Stará dobrá pravda o tom, že remeslo má zlaté dno, postupne prestala platiť, ba aj remeselníci ako trieda zmizli zo scény a rozplynuli sa vo veľkých fabrikách či družstvách. Nová koncepcia vzdelávania – a jej varianty, ktoré sa menili podľa aktuálnych straníckych zjazdov – na jednej strane priniesla príležitosti ďalšieho vzdelávania pre deti, ktoré by rodičia nikdy do gymnázia nedali, na druhej strane však znamenala ústup z nárokov na vysokú remeselnú profesionalitu. Ešteže v školstve funguje úžasná sila zotrvačnosti a vďaka nej sa našej škole podarilo udržať cveng záhradníckeho remesla. Napriek tomu, že asi päťkrát zmenila názov a priebežne upravovala a pridávala študijné odbory, vychovala celé stovky skvelých odborníkov. A mnohí z nich sú aj tu, medzi nami.

Za posledné dve desaťročia však táto škola nezažila taký rozvoj, aký by bol primeraný postaveniu záhradníctva v spoločnosti. Zahraničné firmy vniesli na Slovensko spolu s podnikateľskými aktivitami aj západnú firemnú kultúru, súčasťou ktorej je zeleň: zeleň v exteriéri, zeleň v interiéri. Ku každej novej čerpacej stanici, k novým obytným komplexom, hypermarketom – a vyrástlo ich neúrekom – je automaticky zakomponovaná aj výsadba zelene. Kult zelene sa pestuje v mestách i obciach, ráta sa s ňou v územno-plánovacích rozhodnutiach, je súčasťou nových ulíc. Aj šťastní majitelia rodinných domov chcú mať svoje záhrady v profesionálnej úprave a s profesionálnou údržbou. Preto aj záhradnícke firmy vznikajú jedna za druhou a napriek tomu nestíhajú realizovať objednávky.

My, učitelia tejto záhradníckej školy, poučení realitou napríklad v susednom Rakúsku, sme snívali a predstavovali si, aké by bolo skvelé tak blízko pri Bratislave – presne tu, v areáli našej školy – mať inštruktážno-predajné záhradnícke centrum, ktoré by poskytlo priestor na odbornú prax študentom a zároveň ponúkalo záujemcom služby, od návrhu dizajnu záhrady až po ponuku školských výpestkov. Byť ukázkovým, vzorovým strediskom nových foriem záhradníctva, akými sú podobné školy v zahraničí. Ale zostalo len pri snoch – zatiaľ. Zodpovedne však môžem povedať, že škola – v daných materiálnych podmienkach – robila všetko, čo mohla, aby udržala záujem žiakov o štúdium a súčasne záujem záhradníckych firiem o našich absolventov.

V roku 1997 vznikol na škole nový atraktívny odbor viazač – aranžér kvetín. Vyvolal nielen prílev nových žiakov, ale vytvoril aj vynikajúce možnosti prezentácie školy na rozličných kvetinových výstavách na Slovensku i v zahraničí. Expozície Združenej strednej školy záhradníckej Gustáva Čejku sú pravidelne súčasťou Flóry v Bratislave, Victorie Regie v Piešťanoch, JUVIR v Bratislave a mnohých ďalších. Naši žiaci sa každoročne zúčastňujú najmenej troch medzinárodných súťaží vo viazaní a aranžovaní kvetín – v Maďarsku v Szombathelyi, v Chorvátsku vo Varaždine, v Čechách v Ostrave... a každý rok sú úspešní.

Sústredili sme sa na zavedenie nových prvkov do štúdia – chceme našim žiakom poskytnúť solídne základy podnikania, vedomosti v ekonomickej i v právnej oblasti a naďalej utvrdzovať zručnosti v záhradníckej praxi, aby dokázali pôsobiť nielen v zavedených firmách, ale mohli sa pustiť aj do vlastného podnikania. Nové možnosti ich uplatnenia vidíme v agroturistike, či vo vidieckom turizme, takom populárnom vo viacerých európskych štátoch. V slovenských podmienkach však tieto formy podnikania nie sú dostatočne rozvinuté, a práve naši absolventi by sa mohli dostať do popredia i v tejto oblasti. Uvedomujeme si, že sa musíme viac inšpirovať zahraničím. Najlepší spôsob získavania skúseností je odborná prax v rôznych záhradníckych firmách na Slovensku a v zahraničí.

V tomto roku nastúpilo do všetkých študijných odborov našej školy o 30 % viac žiakov ako vlani. Optimisticky veríme, že je to nástup rastového trendu. Pri prijímaní nových žiakov už niet žiadnych bariér – upustili sme aj my od prijímacích skúšok. Jedinou podmienkou prijatia je prejavovaný záujem.

Hoci podmienky štúdia v zostarnutom kaštieli pripomínajú časy, keď škola začínala, chceme našich žiakov naučiť nielen zručne narábať so záhradníckym náradím, ale ich aj nadchnúť pre ušľachtilé záhradnícke remeslo tak, aby obstáli v dnešných náročných podmienkach.

Ing. Alena Martináková

Združená stredná škola záhradnícka Gustáva Čejku

90. VÝROČÍ VETERINÁRNÍHO ŠKOLSTVÍ

České vysoké veterinární školství v Brně oslavilo v tomto roce 90 let. Tradice veterinárního vzdělání i dozoru v oblasti zdraví zvířat i veterinární hygieny u nás sahá hluboko do devatenáctého století. Na tuto tradici úspěšně navázala r. 1918 založená Vysoká škola zvěrolékařská v Brně i dnešní Veteri-

nární a farmaceutická univerzita Brno. Činnost veterinárních lékařů hraje nezastupitelnou roli v zemědělství. Hlavní úkoly a cíle soukromých i „státních“ veterinárních lékařů je zajištění chovu zdravých hospodářských zvířat, jejich ochrana před nebezpečnými nákazami a zamezení přenosu nákaz

ze zvířat na člověka. Druhou oblastí je zajišťování státního veterinárního dozoru nad výrobou surovin a potravin živočišného původu, dozor nad obchodováním; a to v současné době jak v rámci intrakomunitárního trhu, tak při dovozu a vývozu do třetích zemí.

O kvalitě současných absolventů VFU svědčí mimo jiné i to, že univerzita byla v r. 2005 pozitivně posouzena mezi-

národní komisí Evropské asociace veterinárních fakult, a to obě fakulty (veterinárního lékařství i hygieny potravin), z čehož vyplývá, že absolventi splňují EU standardy a mohou se bez problémů uplatnit jak v členských zemích, tak i o ně, bez doplňování jakýchkoli standardů.

FRANTIŠEK A JAN ČERVINKOVI

V roce 1885 byla v Roudnici nad Labem a Praze-Bubnech založena jedna z prvních speciálních továren na výrobu hospodářských strojů, rozmetadel, pluhů, secích, obdělávacích a žacích strojů. Vznikla převzetím skladu strojů od W. A. Stoneho v Praze. Pražskému kupci Františku Červinkovi (1856–1919) a Emanuelu Novodvorskému, soukromníkově z Nymburka (měl už malý obchod s hospodářskými stroji v Praze II) byla po dvou letech dne 13. července 1887 provedena na pražském magistrátu registrace firmy do obchodního rejstříku společenských firem. Tak vznikla nová firma s názvem František Červinka a spol., která pokračovala v započaté výrobě hospodářských strojů.

V Rakousko-Uhersku skončila r. 1892 platnost patentu pro výrobu Schloerova rozmetadla na strojená hnojiva. Od té doby se mohla rozmetadla vyrábět volně i mimo říši. František Červinka začal vyrábět po strojníkovi J. Kučerovi z Křivokláta české žací stroje na trávu a obilí podle osvědčené soustavy Walter A. Woody a s úspěchem montoval u svých vyráběných secích strojů Triumph velmi oblíbené americké mechanické secí ústrojí Hoosier. Dále vyráběl jednořádkové obilní i řepné plečky a secí stroje na jetel a traviny značky Triumph. Červinka pak sám patentoval konstrukci jednořádkové plečky na řepu. Vedle již uvedeného výrobního programu vyráběla továrna univerzální pluhy a Sackovy prohlubníky, Eckertovy a Ventzkiho dvoj- a troj- radličné pluhy, Šustovy podrýváky, pojízdné brány Triumph s přestavitelnými hroty a dále kombinované řeposecí stroje se Schloerovým rozmetadlem, různé válce a brány, pohrabovačky značky Hollingsworth a Tiger, anglické bubnové senomety, aj.

Jako veřejný obchodní společník vstoupil do uvedené firmy od 1. srpna 1889 i jeho bratr Jan Červinka (* 1861) z Nymburka, s oprávněním k tovární činnosti, zhotovování a sestavování hospodářských strojů a nářadí. A tak se stalo, že v r. 1891 v Praze založil Jan Červinka také vlastní továrnu na výrobu hospodářských strojů. Tato továrna zakrátko zmohutněla natolik, že zaujímala svojí výrobou i vývozem strojů přední místo v řadě příbuzných pražských i mimo-pražských závodů. Kromě uvedené továrny založil Jan Červinka se svým společníkem Vackem r. 1898 v Lysé nad Labem moderní továrnu na výrobu Českých ocelových pluhů, Vackových ocelových pluhů, ručních jeřábových pleček, mechanických lučních bran, tří-, čtyř-, pěti- a šesti- řádkových pleček, Dejlových skarifikátorů, skarifikátorů Auras, ocelových kultivátorů vyráběných podle Schwartzova vzoru

i ocelových žacích strojů na obilí a trávu, které později na Červinkův podnět podle vzoru americké firmy Cornvick začala vyrábět firma Horák v Lomnici nad Popelkou. Dále Červinkova firma vyráběl triéry, rozmetadla drtiče hrud, rozmetadla hnoje Westfalia velmi rozšířené v Německu, bubnové senomety značky Ideál, polní hoblíky, kruhadla a pařáky.

Jan Červinka vyráběl tak úspěšně, že kryl domácí potřebu zemědělských strojů z vlastních výrobních zdrojů a zároveň jim zjednával odbyt v cizině. Ze zahraničních výrobků vybíral pro prodej v Čechách takové hospodářské stroje, které vynikaly svými přednostmi a mohly sloužit za vzor českým hospodářským výrobkům v oboru zemědělské techniky. Byl jedním z těch, kteří ve světě „udělali jméno“ Melicharovým lžičkovým secím strojům a vedle nich i jeho pluhům, plečkám a senometům. Vývoz realizoval hlavně do Ruska, Rumunska, zčásti do Bulharska, Švédska a Holandska. Ze zahraniční produkce hospodářských strojů zavedl v Čechách výrobu ruského závitového trieru.

Továrník František Červinka rozšířil r. 1892 působnost svého podnikání na obchod s umělými hnojivy a lněným olejem. Avšak v r. 1901 přebírá funkci správce firmy F. Červinka a spol. Jan Červinka, řeší otázku navrácení finančního vkladu věřitelům a musí na čas provoz firmy pozastavit, stát se dalším věřitelem firmy jen proto, aby udržel chod továrny.

Za celou dobu působnosti firmy až do smrti Františka Červinky (1919) se firma specializovala na mnohostrannou výrobu zemědělských strojů na přípravu a zpracování půdy. Dědici se ale naprosto vzdali tovární výroby hospodářských strojů, čímž firma zanikla.

Ing. Petr Novák, CSc., Praha

VÁCLAV DOLEŽAL

„.... Prof. Doležal měl rozhled po školách a odborných závodech cizozemských; věděl, co nám chybí a staral se též, abychom nezůstali proti cizině pozadu ...“

Jan Kynčl, 1928

Narodil se v Chrudimi 29. července 1883. Zahradnictví se vyučil ve svém rodišti a pracoval v zahraničních závodech v Drážďanech a Quedlinburku. Odborné vzdělání nabyl na Vyšší škole ovocnicko-zahradnické v Lednici (s německým jazykem vyučovacím – založená 1895) a na tehdy slavném c.k. vyšším ústavu ovocnickém a vinařském v Klosterneuburku (založen v r. 1860 jako nižší typ školy, v r. 1872 přeměněn na státní vyšší ústav).

Během studia ho zaujala hlavně dendrologie a botanika. Další odbornou praxi absolvoval opět v zahraničí, hlavně v Německu, Belgii a Holandsku, kde se zabýval především sadovnictvím. Zde také navázal mnohostrannou spolupráci se zahraničními odborníky sadovnickými, kterou pak udržoval po celý svůj život.

V roce 1910 se vrátil do svého rodiště. Po návratu redigoval s učitelem Kudrnou v Chrudimi časopis „Zahrada domácí a školní“ a začal také vyučovat na městské zahradnické škole. Jednalo se o soukromou školu zřízenou v r. 1892 (vyučování zahájeno 1. listopadu toho roku), která až do r. 1900 zůstala ve svazku s místní střední hospodářskou školou a potom 10 let ve spojení se zdejší zimní hospodářskou školou. V r. 1910 se osamostatnila a prvním správcem této samostatné školy se stal právě Václav Doležal. Svou práci zahájil se zaujetím (mimo jiné v r. 1912 složil zkoušku učitelské způsobilosti pro nižší ovocnicko-vinařské školy) a zdálo se, že nastává příznivá doba pro další rozvoj školy. Válka však všechno změnila. Správce odešel na frontu (vrátil se až s legiemi v r. 1920), nebylo perzonální náhrady, nebyly finanční prostředky...

Vznik samostatného Československa samozřejmě znamenal mnoho převratných změn i pro zemědělské školství. Mimo jiné předmětem obsáhlého a komplikovaného jednání se stalo zřízení vyšší zahradnické školy s českým jazykem vyučovacím. Na jedné straně byl oprávněný tlak zahradnických kruhů na brzké zřízení takovéto školy a na straně druhé však nemožnost či neschopnost v daném čase najít jednotné stanovisko k jejímu umístění. Do diskuze se zapojili kompetentní i nekompetentní jednotlivci, organizace i instituce: jako sídlo školy navrhována např. Praha-Stromovka, Kroměříž, Bzenec, Průhonice, Lipník na Moravě, Uhřetěves. Vhodného objektu však nebylo,

na stavbu nebo adaptaci nebylo času ani finančních prostředků ve státním rozpočtu.

Václav Doležal

Ministerstvo zemědělství, které po vzniku samostatného státu převzalo vrchní správu nad zemědělským školstvím, zvolilo nakonec provizorní řešení: v r. 1919 byla zřízena česká pobočka německé Vyšší zahradnicko-ovocnické školy v Lednici (otevřena 1920). Její organizací a vedením byl pověřen prof. Doležal. (Současně byl zainteresován do jednání o definitivním řešení celé záležitosti.) Odbočku úspěšně spravoval do července 1923. Přivedl tak první žáky české školy tohoto typu k maturitě. Během pobytu v Lednici (1922) získal také aprobaci pro vyšší zahradnické školy.

Mezi tím, v roce 1921, byl otevřen první ročník Státní vyšší ovocnicko-vinařské a zahradnické školy v Mělníku a prof. Doležal po splnění daného úkolu v Lednici se stal členem jejího pedagogického sboru. Převzal správu školního parku a vinice Polabí. Ač měl k Lednici již z doby studií pozitivní vztah, změnu působiště přijal v přesvědčení, že se mu naskýtá širší pole působení. Pustil se s vervou do práce. Jak zdůrazňují současníci, žádná práce, ať odborná nebo administrativní, v sadě či ve školní knihovně nebyla mu obtížná.

Vyučoval sadovníctví, dendrologii, sadovníckému kreslení a ovocnictví. Na škole založil a vedl sadovníckou laboratoř. V tomto oboru se vypracoval v uznávaného odborníka. Učil rád a díky přesvědčivému výkladu a bohatým praktickým zkušenostem také s úspěchem. Jeho způsob výkladu, zvláště odbornému kreslení, byl originální, jak zdůrazňuje jeho vrstevník – inspektor zahradnického školství Jan Kynčl (1928). Zvláštní pozornost věnoval opatrování nových učebních pomůcek a doplňování starších. Pro školní park zajišťoval nejnovější odrůdy ozdobných stromů, keřů a peren, aby byl dokonalým cvičným objektem pro dendrologii a květinářství. Se svými žáky kreslil diagramy a obrazy pro vyučování různých předmětům.

Aktivně se zúčastnil odborného a politického života. Mimo jiné byl také poslancem Národního shromáždění. V této funkci nejednou intervenoval ve prospěch zemědělského školství. Svému oblíbenému předmětu – sadovníctví – nepřestal vyučovat ani v době výkonu svého poslanceckého mandátu.

Byl také literárně činný. Kromě mnoha článků časopiseckých, zejména z oblasti zahradnictví, vydal několik knižních publikací, např.: Založení, zařízení a správa školních zahrad, Zahrada domácí a školní, Praktický rádce pro zahradníky a další drobné spisy.

Pro žáky vydal své výklady z dendrologie a z dějin sadovníctví, které na základě systematického studia plynule doplňoval, takže představovaly přehled současného stavu poznání v daném oboru.

Ač toho vykonal hodně, své životní plány zdaleka ne naplnil. Odešel náhle na vrcholu svých sil, po automobilovém neštěstí dne 12. listopadu 1928, necelé 4 měsíce po 45. narozeninách. Jeho památku připomínal „Fond V. Doležala“ na podporu studentů pro zdokonalení v zahradní architektuře.

Ing. Josef Rozman, CSc.
Moravská Třebová

ŠTEDROVEČERNÝ STÔL

16. ročník súťaže vianočnej väzby

Stalo sa už tradíciou, že Agroinštitút Nitra koncom kalendárneho roka organizuje prezentačné aktivity stredných odborných škôl s vianočnou tematikou.

Aj v tomto roku v predvianočnom období pripravil pre pôdohospodárske študijné a učebné odbory praktické overovanie odborných zručností.

Vianočný stôl – ilustračné foto

V súvislosti s týmto odborným podujatím
Ministerstvo pôdohospodárstva SR
vyhlásilo

**16. ročník celoslovenskej súťaže odbornej zručnosti
a tvorivosti žiakov stredných odborných škôl pôdohospodárskeho zamerania „Vianočná väzba“.**

Overovanie odborných zručností žiakov stredných odborných škôl sa uskutoční 10. decembra 2008 v Nitre, v priestoroch Agroinštitútu.

Do súťaže sa môžu zapojiť žiaci odborov záhradník, viazač – aranžér kvetín, predavač – záhradnícky tovar a potreby, pracovník pre záhradnú tvorbu, zeleň a služby, odborov záhradníctvo, záhradníctvo – viazanie a aranžovanie kvetín, ako aj žiaci ďalších príbuzných odborov či zameraní, ktorých súčasťou odbornej prípravy je floristická a záhradnícka problematika.

Organizátori očakávajú medzinárodnú účasť, záujem prejavili i školy z Bzenca, Rajhradu u Brna a z Budapešti.

OBSAH

Rok nabitý událostmi	3
Manažer pro řízení cross compliance	4
Vzdělávání a současný svět.....	5
Pracovné stretnutie v Nitre	7
Příklad „otevřené spolupráce“	8
Reminiscence spojené s 15. výročím agrární komory	8
Slovenské absolventky na stáži v Bavorsku	9
Stáž studentů v partnerské škole na Slovensku	10
Ponuky služeb vidieckeho turizmu	10
Výstava ovoce a týden projektového vyučování	11
Říjnové soutěžení v Táboře	11
Soutěž středních veterinárních škol.....	12
Návštěva z Dánska.....	13
Liga zemědělských škol.....	13
11. kongres podkovářů a veterinářů v Kreuthu	14
Hippospol – PRE Cup 2008	14
Vánoce 2008 v Opočně	14
Podzimní aktivity SŠ Opočno.....	15
Správná chovatelská praxe	15
Sekce pro biopotraviny	16
„Papírové žně“	16
Program rozvoje venkova zlepšuje život mladých lidí na venkově	17
85. výročí založení záhradníckej školy v Malinove	17
90. výročí veterinárního školství	18
František a Jan Červinkovi.....	19
Václav Doležal.....	20
Štedrovečerný stôl.....	21
Setkání veterinárních škol	I–IV

REDAKČNÍ RADA

Ing. Jaromír Beneš, Školní statek Opava
PhDr. Radmila Dytrtová, CSc., IVP ČZU Praha
Ing. Ludmila Gočálová, MZe ČR
Ing. Zorka Husová, NÚOV Praha
Ing. Břetislav Kábele, SOŠ České Budějovice
Ing. Jan Kot, Integrovaná střední škola Cheb
Ing. Ludmila Kováčiková, Agroiňstitut Nitra
Mgr. Drahomíra Kučířková, CSc., KPP SPU Nitra
PhDr. Dana Linhartová, CSc., ICV MZLU Brno
Ing. Tibor Masár, PhD., MP SR Bratislava
Ing. Josef Matoušek, MZe ČR
Ing. Mária Múdra, ZSŠP Rakovice
prof. Ing. Milan Slavík, CSc., IVP ČZU Praha
PhDr. Pavel Šýkora, MZe ČR
Ing. Jan Vajs, Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora

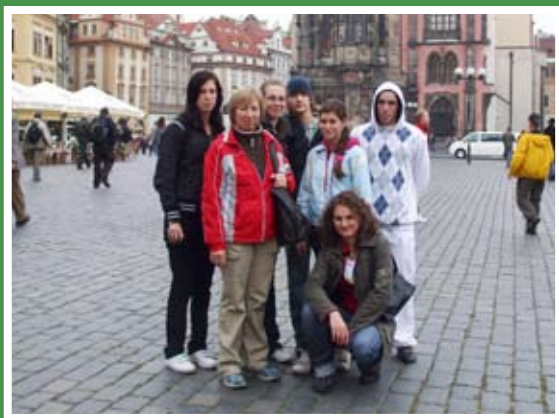
K ilustraci na obálce:

Kresba plodu a květu jabloně – Das Hausmütterchen. Vybráno z publikace Allgemeines Deutsches Garten Magazin, 1807

CONTENTS

The year full of events	3
A speech delivered to the general meeting of the Association of Educational Facilities for Rural Space Development	3
A manager for CROSS COMPLIANCE management	4
A regional information centre offers a training project as assistance to farmers	4
Education and contemporary world – Part IV	5
Working meeting in Nitra	7
On further cooperation between the agricultural sectors	7
An example of “open cooperation”	8
Activities of schools	8
Reminiscences connected with the 15th anniversary of Agricultural Chamber	8
Slovak school-leavers participating in internship in Bavaria	9
Students’ internship in a partner school in Slovakia	10
Offers of services in agritourism	10
A project in the framework of Leonardo da Vinci Programme	10
Fruit exhibition and a week of project lessons	11
October competitions in Tábor	11
A competition of secondary veterinary schools	12
The league of agricultural schools	13
A series of hurdle horse-races	13
Guests from Denmark	13
11 th Congress of Farriers and Veterinarians in Kreuth	14
Hippospol – PRE Cup 2008	14
Announcement of the results of a series of juniors’ horse races	14
Christmas 2008 in Opočno	14
Autumn activities of Opočno Secondary School	15
Correct breeding practice in cattle management	15
A specialized book	15
“Paper Harvest”	16
An exhibition of paper models in the National Agricultural Museum	16
The section for biofoods at the Food Chamber of the CR	16
Rural Development Programme improves the living conditions of young people in the countryside	17
A visit of the minister of agriculture to a school in Benešov ..	17
85 th anniversary of the foundation of a horticultural school in Malinovka	17
90 th anniversary of the university educational system of veterinary medicine in Brno	18
František a Jan Červinkovi	19
History of agricultural machinery	19
Václav Doležal	20
Prominent personality of agricultural education	20
Christmas Eve table	21
16 th Year of the competition in Christmas arrangement	21
A meeting of veterinary schools	I–IV
Contesting the Cup of the director general of State Veterinary Service of the CR	I–IV

PONUKY SLUŽIEB VIDIECKEHO TURIZMU str. 10

STÁŽ NA SLOVENSKU str. 10

NÁVŠTĚVA Z DÁNSKA str. 13

HIPPOSPOL – PRE CUP 2008 str. 14

Časopis vydávají

Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Slezská 7, 120 56 Praha 2
Agroinstitút, Akademická 4, 949 01 Nitra

Adresy redakcí

ÚZEI, Slezská 7, 120 56 Praha 2

tel.: 227 010 439, fax: 227 010 114, e-mail: krajickova.alena@uzei.cz

Redaktorka: Ing. Alena Krajíčková

Agroinstitút, Akademická 4, 949 01 Nitra

tel.: 037/7721802, 107, fax: 037/7721742, e-mail: horvathova@agroinstitut.sk

Redaktorka: Ing. Zuzana Horváthová

www.agronavigator.cz

Časopis vychází 10× ročně (září – červen), cena výtisku je 20 Kč, roční předplatné 200 Kč

Objednávky časopisu zajišťuje česká redakce a slovenská redakce na svých adresách

Sazba a tisk ÚZEI Praha

47816 ISSN 0044-3875

KRÁSNE PREŽITIE VIANOČNÝCH SVIATKOV

KRÁSNE PROŽITÍ VÁNOČNÍCH SVÁTKŮ